

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1.90

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 "
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzema nedelje in
praznike, ob 8. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Živila Hrvatska!

Dne 24. t. m. popoldne se je v prostorih hotela »Janje« v Zagrebu pod predsedstvom državnega poslanca J. Prodana pričela konferenca »Stranke prava, ki je zbrana okolu dnevnika »Hrvatsko Pravo« in »Starčevićeve stranke prava«, ki je združena okolu dnevnika »Hrv. Sloboda«. Pri konferenci, katere namen je bil združiti obe frakciji, so sodelovali iz Dalmacije poleg drž. poslanca Prodana državni poslanec dr. Mate Drinkovič, načelnik Šibenika dr. Ivo Krstelj, iz Sarajeva sta prišla poslanec Veseličič in dr. Perišič.

Zastopniki Istre v avstrijskem državnem zboru so poslali pismeno izjavo, ki je bila sprejeta z zadovoljstvom, »Hrvatsko-slovenski klub« v avstrijskem državnem zboru je pa poslancu Prodanu navdušeno pozdravil konferenco zastopnikov pravašev.

Razprava o skupni politični in gospodarski akciji pravašev se je nadaljevala včeraj cel dan v »Starčevićevem Domu«, danes pa smo dobili iz Zagreba naslednjo brzjavko:

»Po intervenciji pravaških zastopnikov iz Dalmacije in Herceg-Bosne je došlo na konferenci do zblizanja obeh hrvaških pravaških strank. Sklenilo se je skupno nastopiti pri bližnjih volitvah v hrvaški sabor ter se pripravljati formalna fuzija. Skupni zbor obeh frakcij se bo vršil dne 10. avgusta v Zagrebu. Sklenilo se je skupno delovati s Slovenci.«

Ta sklep naznanja novo dobo na našem jugu. Ljubezen do domovine je premostila nasprotstva in stranka prava nastopa združena kot mogočen faktor, sledeč sijajnemu vzgledu »Hrvatsko-slovenskega kluba« v avstr. državnem zboru. Slovenec i Hrvat stopata roko v roki na pozitivno domovinsko delo. Zdravje o hrvatsko-slovenski vzajemnosti so naši prednamci nam dovolj zapustili, novi čas zahteva resnega dela za oživotvorenje idealov hrvatsko-slovenskega naroda. Za zastavo hrvatsko-slovenskega združenega dela, katera je bila razvita včeraj tudi v srcu Hrvatske, belem Zagrebu, navdušeno korakamo z zaupanjem pojoč: Još Hrvatska ni propala! . . . Visoka se bude stala, dok jo združimo! . . .

In vsi Slovenci in Hrvatje, ki so blage volje in src polnih prave ljubezni do domovine, naj se pridružijo tej sveti

zvezi, o katere udeležitvi se je v preteklosti tolikokrat že zaman sanjalo. Sedaj resnično živi hrvatsko-slovenska vzajemnost! Bog ž njo!

Argentinsko meso.

Dunaj, 25. julija 1911.

Današnji Gautschev govor, ki je v njem odgovarjal interpelacijam glede argentinskega mesa, pomenja silno važen dogodek za novo zbornico. Mestni in socialni demokratski poslanci so hoteli, naj začne državni zbor v znamenju boja proti kmetu svoje delo. Gautsch je na temelju jasnih dejstev to grdo namero onemogočil in v imenu vlade izjavil, da se da vprašanje mesnih cen rešiti samo s tem, da se povzdigne domača živinoreja. Vse to, kar so naši poslanci na svojih shodih povedali v tem oziru, je potrjeno tudi v govoru ministrskega predsednika. Neumna klobasarija naših liberalnih listov, čenče raznih Novakov in Ribnikarjev so temeljito ovržene. Ministrski predsednik tega, kar je povedal, gotovo ni storil za to, da bi se prikupil kmeč. poslancem, marveč za to, ker je njihovo stališče edino resnično in edino mogoče. Gotovo bi bil rad ustregel nemškimi mestnim zastopnikom, ki zdaj v tem oziru tako kriče, a stvar sama ga je kot poštenega državnika vodila po drugi poti. Protikmečka politika ne bo imela v sedanji vladi opore, pač pa bo imel v nji živinorejec varstvo in pomoč. Ne vemo, kako se razvije politika v bodočnosti. Naši poslanci imajo svobodne roke. Začetek pa je kmečkim poslancem gotovo zelo simpatičen.

Ministrski predsednik za povzdigo živinoreje!

V minuli volivni borbi je zlasti v mestih igrala veliko vlogo draginja mesa. Ker čuti draginjo mesa meščan vsak dan, je seveda volivec v mestih glasoval za tisto stranko, ki se je najbolj rotila, da odpravi vsako draginjo, zlasti pa še draginjo mesa. Na Dunaju so posebno socialni demokrati, ki ob takih prilikah nepopisno široko odpirajo usta in njihovi zavezniki židovski liberalci, skoraj popolnoma izpodrinili krščanske socialce. Dunajčan je mislil, da tisti hip, ko vržejo vladno stranko, bodo imeli dovolj mesa in pečenke, mleko bo pa kar zastonj, to bo

že naredil socialni demokrat in liberalcec. Dunajčan je volil in izvolil, a takoj je postalo poleg drugih živil meso še dražje in vlada je naenkrat povedala, da ne pusti več uvažati argentinskega mesa. Zašumelo je po meščanskem in mokraškem časopisju, prirejali so se protestni shodi, na katerih se je na vse pretege zmerjalo krščanske socialce, zlasti bivšega ministra Weisskirchnerja, in komaj se je odprl državni zbor, je priplavalo v zbornico cel kup nujnih predlogov, v katerih se zahtevajo vse mogoče stvari za odpravo draginje mesa, zlasti pa neomejen uvoz argentinskega mesa. Sinoči na predvečer so se vršili na Dunaju množestvilni shodi, da preludirajo današnji razpravi v zbornici. Socialni demokrati se so zgrinjali v prostrane Sofijine dvorane, krščanski socialci, ki mislijo, da bodo v demagogiji mogli konkurirati s socialnimi demokrati, so pa zborovali na dvorišču mestne hiše. Povsod na tisoče ljudi, in današnje jutranje časopisje je nabasano s poročili in opisi teh zborovanj in pouličnih demonstracij. Danes pa je bil taisti dan! Ministrski predsednik Gautsch je imel nenavadno dolg, pa tudi odločen govor. Poslušalo ga je na stotine poslancev in ko smo poslušali njegova izvajanja, se nam je zdelo, da razvija gospodarski program S. L. S. Razočarani so bili socialni demokrati in njihovi zavezniki, ki so čuli izvajanja in viharno odobravanje kmetovskih poslancev.

Ministrski predsednik se je uvodoma bavil z razlogi, zakaj je vlada dovolila uvoziti 2000 ton argentinskega mesa, ker se še od tistih 1650 ton mesa, da so popolnoma pravilno postopali, ker so delali sporazumno z ogrsko vlado, kar morajo na podlagi nagodbe z Ogrsko. Povedal je še, kako malo poželjenja imajo ljudje po argentinskem mesu, ker se še tistih 1650 ton mesa, ki se ga je uvozilo, doslej porabilo samo 951 ton, v dunajskih mesnicah ga leži še 327 ton, a ostalo je v Trstu, alj se je pa prodalo v inozemstvo. S temi podatki je udaril najbolj demagogijo socialnih demokratov in raznih meščanskih politikov in žurnalistov, ki se z agitacijo za argentinsko meso hočejo vzdržati na površju. Ministrov govor je pa še izzvenel dalje v tem smislu, da se naša država ne sme izročiti na milost in nemilost židovskih prepukcev in glede mesa ne smemo postati odvisni od tujih dežel. Povzdignimo živinorejo! Pomagajmo kmetovalcu, pa bo redil več živine in ceneje kakor se-

daj! Odpravimo vse, kar neopravičeno podražuje meso, pa ne samo meso, ampak tudi druga živila, sočivje, zelenjavo, jajca in mleko! In v tem oziru je razvil cel lep program, o katerem le želimo, da bi prešel v meso in kri vseh tistih, ki so dolžni skrbeti, da bo imelo prebivalstvo dovolj mesa v domači državi.

Poudarjal je, da letos zaradi uvoza mesa iz Argentine in Srbije živina ni nič cenejša, kakor je bila prejšnja leta in da bi morda cena ostala ista, ako bi se še nekaj časa pustilo uvažati, poudaril je pa takoj še odločneje, da bo vlada morala ustaviti uvažanje mesa iz tujih dežel, a podpreti pridobivanje mesa doma. (Viharno odobravanje.) Imamo zakon z leta 1909, katerega moramo točno izvrševati, to je letna podpora 6 milijonov za povzdigo živinoreje. Kako se je delalo pretečeno leto, bo podalo poročilo kmetijsko ministstvo. Uspeli prvo leto ne morejo še biti posebni, a boljše je že, kakor je bilo in čimdalje bolje bo. Zboljšati moramo pašnike in travnike, zboljšati živinsko pleme in zboljšati rejo z nabavljanjem umetnih gnojil in potrebnih krmil. Živinske zavarovalnice so potrebne. Vnovčevalnica za živino mora skrbeti za prodajo živine; ustanavljajo naj se primerne zadruge. Tega pa naj ne podpira samo država in dežele, ampak še posebno mesta, ki so najbolj zainteresirana pri nabavi mesa! Očitno je, da bi bila dunajska občina lahko več storila v tem oziru. (Ljubljanska tudi ni nič! Op. uredništva.) Vlada se bavi z znižanjem železniških tarifov za krmila in gnojila pa tudi živila. Začasno se bo znižala vožnja za meso. Ako bo v okolici mest postajalo mleko dražje, se bo skrbelo, da se bo iz oddaljenih krajev po ceni dovažalo v mesta. Zeleznice bodo morale pripraviti hladilne vagonne itd. Končal je s krepko obrambo kmetkega stanu: Draginje, ki postaja neznosna že pri vseh stvareh in po vseh državah, ni kriv kmetijski stan. (Viharno odobravanje.) Kmet nima delavcev in poslov, in še ti, kolikor jih je, so veliko dražji in ker so dražji tudi stvari, ki jih kmet potrebuje in je pridelovanje dražje, kmet svojih pridelkov ne more prodajati v izgubo. (Viharno odobravanje.) Ves govor ministrskega predsednika se je sukal v smeri gospodarskega programa naše stranke in je bržkone dal smer, v kateri se bo razpravljalo draginjsko vprašanje in uvoz mesa v zbornici.

LISTEK.

Tihotapčeva hči.

Bretonska povest. A. Le Braz.

I.

»In če sem jih poznal, prelepe čase prekmorskega tihotapstva?« je vprašal vpokojeni carinski stotnik Le Denmat, ko sva se sprehajala v večernem hladu po njegovi terasi ob morju. »Da, lahko rečem, da sem živel v času, ko je najbolj cvelo. Ker se zanimate, kakor se mi zdi, vam hočem povedati zgodbo iz tistih dni, ki sem jo ohranil v spominu, kakor bi jo bil včeraj doživel. Zakaj, lahko kmalu spoznate.

In vendar je že skoraj pol stoletja od tedaj. Jaz imam danes dobrih trideset let, tedaj pa jih nisem imel še petindvajset. Dva srečna dogodka sta se tedaj izvršila v mojem življenju: prvič, sem bil imenovan za poročnika, drugič, sem bil prestavljen v Tréguignec, na severno bretonsko obalo, blizu svoje rojstne vasi, kajti jaz sem iz Perrosa. Do tedaj sem živel po milih carinskih postajah, zdaj ob belgijski meji, zdaj na švicarski, vedno daleč od morja. Polagoma sem od stopnje do stopanje prilezel do poročniškega me-

sta. Lahko si torej mislite, kako sem se veselil, ko sem zopet ugledal svoj domači kraj in morje. Nekoč sem nekje bral, da so grški vojaki jokali veselja, ko so po večmesečni odsotnosti zopet ugledali morje, dasi niso bile niti tiste vode, ki so pljusale ob obali njihovih domačije. Z menoj je bilo isto, ko sem s skrajnega roba tregorske planote zapazil neskončni modri vodni trak, ki se je vil v nedogledne dalje na obzorju.

Bilo je — še zdaj vem natanko — dne dvanajstega julija. Lepo poletno jutro, ko plava dnevna svetloba kakor rahel vzdih nad pokrajino in jo obdaja, skoraj bi rekel, z deviškimi čarom. Celo pusta tréguignecška zemlja se mi je zdela nad vse krasna in z veseljem srcem sem stopal po strmi ozki stezi, ki pelje med brinjevim grmičjem in med revnim smrečjem doli v vas.

Saj jih poznate, te vasi ob tréguignecški obali — ena je podobna drugi. Ena sama cesta, na eni strani vrsta nizkih hiš, ki gledajo vse v daljavo, na drugi strani obrežje, tu polno neštetihi skal, tam posejano s prodrom kakor mozaik. Tako približno izgledajo v tem kraju vsa mala pristanišča in Tréguignec je na isti način sezidan, kakor sosedna. Toda nekaj ima vendarle, kar bi drugod zaman iskali, to so mnogi, mnogi otočki, ki so nanizani tesno

drug poleg drugega, kakor biseri ob obali. Obrnite pogled kamorkoli, proti severu, vzhodu ali zapadu, povsod srečate njih ostre, nad gladino raztrošene obrise. Nekateri izmed njih, kakor n. pr. velika gola skupina Tomé, izgledajo kakor predgorja, ki so se ravnokar odtrgala od celine, od katerih so pravzaprav ločena le ob času plime. Drugi zopet, kakor Bruk, Groagnez, Saint-Gildos, Enés-Kreiz, se dvigajo kakor stopnice vzporedno z obrežjem iz morja, podobni velikanskim valobranom, ob katerih divjajo in razsajajo valovi kanala La Manche. Tretja skupina, »sedmeri« otoki, pa se razteza pogumno v daljino in izgleda kakor truma predpotopnih kitov, ki se igrajo v isti višini z obzorjem.

Ko sem prvič s pustinje, ki se dviga nad tréguignecške strehe, užival ta pogled in opazoval pokrajino z ostrim pogledom carinskega uradnika, ki je vaje študirati ravnokotno fiziognomijo pokrajin, kakor obraze ljudi, tedaj sem moral nehote primerjati to morje otokov z velikansko plitvino, in nehote sem vzkliknil, dasi nisem mislil na lepoto kraja: »Presneto — kako ime nitno je ustvarjen ta kraj za tihotapstvo!«

»Da, to že, toda rod tihotapev je izumrl,« sem zaslišal nenadoma na

svoji levi, iz njive na polju, ki je bilo ob poti. Začuden, da se mi je kdo tako točno odrezal, sem se obrnil. Tedaj se je že pokazal na obronku govorilec, krepak človek z zarjavlim obrazom, ribič po obleki.

»Bog daj!« je dejal, se dotaknil čepice in se začel naglo opravičevati, da se je drznil itd. . . . Prekinil sem ga: »Ni treba — nasprotno, vi mi lahko napravite neko uslugo. Prosim, na katerem koncu vasi je carinska postaja?«

»Ravno prav,« je odgovoril, »jaz grem tudi tja, če hočete, vas peljem naravnost pred vrata.«

Z enim skokom je bil na poti in skupaj sva stopala dalje.

»Stavim, da ste novi poročnik?« je začel pri prvih korakih.

»Da, sem. In vi? Vi ste gotovo mornar po poklicu?«

»Hm,« je mrmral in kimal z glavo, »jaz sem v prvi vrsti uboga para. Vsa rokodelstva in nikakega zaslužka! Glejte, v našem kraju ne preostaja drugega, kot da se človek prerije skozi prav revno. In ponižno javljam, da ste tega krivi ravno vi, carinski uradniki. Kot prokletstvo ste prišli nad nas, tihotapsko pravico, obrežno pravico — vse, vse te nam vzeli. Da, naj bi nam vlada saj dajala plačo, kakor vam! Kajti plačo vi prav lahko zaslužite! Kadite

Državni zbor.

Bančna predloga.

Zbornica je včeraj po daljši razpravi odkazala bančno predlogo bančnemu odseku. Govor češkega socialnega demokrata Waneka je bil večkrat moten. Wanek je namreč dokazoval, da mora jenjati nemško prvenstvo. Izjavil je, da odklanja predlogo. Govorili so še Lecher, dr. Kramar, Schraffl, Ceglinski, Biankini in glavni govornik Choc.

Gautsch

je nato govoril o vprašanju draginje mesa. Z njegovim govorom se pečamo v dveh posebnih člankih.

Krvave volitve v Drohobyczu.

Glede na krvave volitve v Drohobyczu, kjer so streljali vojniki, je vloženih 8 nujnih predlogov, o katerih zbornica skupno razpravlja. Prvi je govoril včeraj Bilinski, ki zahteva, da naj se krivci kaznujejo strogo po postavi. Država naj odškoduje drohobycške žrtve. Socialni demokrat Diamand dolži okrajnega glavarja Piatkiewiczza, da je izzval drohobycške dogodke.

Seja se je zaključila ob 1/6. zvečer. Danes zopet seja.

Seja klubovih načelnikov.

Včeraj opoldne so zborovali načelniki klubov. Po daljši razpravi se je na dr. Šusteršičev predlog sklenilo, da se kandidira za mesto načelnika bančnemu odseku poslanca Laginja.

Bančni odsek

se je sestavil po seji. Za načelnika je bil izvoljen dr. Laginja, za namestnika pa poslanca Sommer in Kolischer, za poročevalca je bil izvoljen poslanec Kuranda.

Iz Črnomlja.

— O črnomaljskih liberalcih. Črnomaljski liberalci imajo to lastnost, da si arogirajo oblast, komandirati Črnomalce, ki pa za nje ne marajo. To pokaže v zadnjih časih vsaka volitev, bodisi v katerokoli javno korporacijo. Ti ljudje čutijo, da jim bo ta njihova oblast šla kmalu popolnoma rakom žvižgat kljub temu, da se hinavsko prilizujejo vsakemu, od katerega upajo kaj doseči. Črnomaljski se tem ljudem smeji, osobito v slučajih, kadar pride v Črnomelj od strani deželnega odbora kaka veljavna oseba. Skušajo po različnih ovinkih in tudi za hrbtom drugih oseb bližati se odposlancem deželnega odbora v nadi, da bi potem ljudi slepili, češ, da so oni še vedno iste priznane osebe, ki imajo izključno govoriti v Črnomlju. Pristaši Slovenske Ljudske Stranke to smehljaje gledajo ter norce zbijajo, osobito z onim poznanim možakarjem, ki je mnenja, da se brez njega in ne v njegovem smi-

pipico na izprehodu po obrežju, ob lepem vremenu pod zvezdnatim nebom ležati kakor kuščar na trebuhu, postopati po travi, in če dežuje ali pride mrz, spat na suhem senu in bičju v gorki stražnici, to pač — le priznajte mi — ni ravno eden izmed najtežjih poklicev.

»In vendar vse to ne zabrani, da bi človek ne izgubil življenja pri tem,« sem odgovoril.

»Da, da, trganje po kosteh! Bolezen vseh bogatinov!« —

»Če niso strelji, ki nam jih kdo iz zasede izza skal sproži v hrbet. To se včasih primeri. kajne, prijatelj?«

Skomizgnil je z rameni, se zarežal s porogljivim glasom, v katerem je zvenelo pa tudi malce grenkobe: »Strelji tu, ah, moj Bog, kako dolgo več ne pokajo. Saj sem vam povedal, izumrl je rod, ki je pokal na ljudi vaše vrste. Postali smo krotki tu okoli, odkar ste vi in vaši tovariši tako množično. Naši očetje so celo »pripročnjici tihotapstva« posvetili kapelico, mi pa smo slabihi in smo jo pustili si podreti. Najbrže bi bila tudi podoba svetnice šla v ogenj, da je ni vzel iz usmiljenja k sebi gospodar Trežtelski.« —

»Pripročnjica tihotapstva! Kakšne pravljice mi pripovedujete?«

»Ah, res, popolnoma sem pozabil, da ste ravnokar prišli v naš kraj. — Vprašajte le svojega podčastnika, ta vam vse razloži.«

Ta čas sva dospela do carinskega poslopja, ki je stalo na koncu vasi, kjer je prijazno odsevalo njegovo pobeljeno pročelje izmed dveh melanholično sivih gostilen, ki sta stali na obeh straneh. Zahvalil sem se vodniku in ločila sva se.

Par minut pozneje sem izvedel, da je bil možakar, ki mi je delal družbo ob prihodu v Tréguignec, že štirikrat prej kaznovan radi tihotapstva. Kakor vidite, ta začetek je bil precej originalen.

(Dalje.)

slu ne sme v Črnomlju nič storiti. Te ljudi pozna že vsakdo, poznajo jih tudi v Ljubljani, in radi tega sikajo kot gadi na vsako osebo, o kateri vedo, da na noben način neče njim tlake delati in da se tudi z nobenim terorizmom ne da črnomaljskim liberalcem v jarem vpreči. Ti ljudje so hoteli preprečiti svoječasno prihod našega odvetnika g. dr. Sturm v Črnomelj na ta način, da bi ljudi pregovorili, da ne bi dobil stanovanja, pri čemur je šel klikli na roko tukajšnji notar. A ni pomagalo. Gosp. dr. Sturm se je naselil v Črnomlju, starovanje je pa dobil pri lastnici liberalki. Sedaj pa so te poštene duše nagovorile to liberalko, da je poskusila stanovanje odpovedati in da bi v to stanovanje zlezal notar, kar pa ne bo šlo tako kmalu. To svojo umazanost, mesto da bi molčali, pa ti ljudje razglašajo v »Narodovi« cunji, dasiravno dobro vedo, da ima dr. Sturm v Črnomlju na razpolago dve stanovanji, namreč sedanje svoje stanovanje in še eno drugo stanovanje, obstoječe iz cele hiše v bližini po sluhu slovečega notarja. Pripominjamo, da se liberalni družbi z notarjem in dvema drugima vred utegne kaj zelo neljubega storiti, ako ne prenehajo s hujskanjem. To gre tudi na naslov nekih gospodov, ki ne znajo razločevati prijateljstva od pristranosti. — Sapienti sat!

Oborožena portugalska republika.

Iz Lizbone poročajo: Razburjenje vsled protigibanja monarhistov je neizmerno. 20.000 mož je mobiliziranih; med vojaštvom vlada izredno živahna delavnost. Kljub temu se trdi, da so vse tozadevne odredbe samo za pomirjenje javnosti. Alfredo de Magalhaes, ki še davno ni enega duha za notranjim ministrom, kar se je splošno smatralo, pa je poročal v parlamentu, da se pojavi, ki se pripravljajo na portugalskih mejah, polagoma raztezajo preko severne province republike, vsled česar so potrebna hitra dejanja. Kajti že pred nekaj meseci so monarhisti skušali v Spalissi snovati vojaške čete in ni dvoma, da traja tozadevno delo že mnogo časa in da se namerava upad v Luago Melagaco in v Gerez. Te čete imajo orožja in municije dovolj in čakajo le na znamenje, da udarijo. Vojni minister pa je spoznal, da je naravnost nemogoče preprečiti upad monarhističnih čet z vojaštvom, ki ga ima republika na razpolago, in to tem manj, ker je častniški zbor vojaških čet na severu popolnoma na strani monarhistov, s katerimi se brati i sam poveljnik. Zato se je najprej sklenilo utrditi važne strategične točke. Dejstvo je, da bo morala vlada v kratkem času voditi hud boj proti monarhistom, ki zna izpasti v prid monarhistom, dokler se bo vršil na severu, kjer je pokrajina tako gorata in nepristopna, da se more primerjati afriškimi gorovjem, kot poročajo častniki.

V parlamentu se je nedavno sprožilo vprašanje, zakaj je sedaj več monarhistov kot prej. Na to vprašanje pa je kaj lahko odgovoriti. Republika se je ravno s svojo brezobzirnostjo in protipostavnostjo sama obsodila ter prinesla deželi veliko škodo. Ljudstvo pa se ne pusti dolgo časa slepiti.

Bivši topničarski stotnik Conceiros, ki je spoznal nevarno stran republike ter je svaril voditelje, naj svojih služb ne zlorablja, je sedaj vojaški vodja monarhistov. Vladno časopisje ga zmerja kot izdajalca, medtem ko ima vlada sama tolik strah pred njim, da je Antonio José Almeida zahteval v parlamentu, naj se hrabrega vojaka usmrti. Nagrada pa, ki je razpisana na glavo Conceira, še ni dobljena. Kako žalostno bodočnost si pripravlja notranji minister, ki si je s svojimi sleparstvi in brutalnostjo odbil vse simpatije in ki ga sedaj povrh še lastna stranka preklinja!

Dogodki v parlamentu so najboljši dokaz za grozno razburjenje, ki vlada v deželi. Vsak trenutek nastajajo burni prizori, vsak trenutek se mora prekiniti seja, končno pa se pomirijo razburjeni duhovi in to šele tedaj, ko se začne razpravljati o dijetah sestradanih ljudskih zastopnikov. Značilno je za republiko, da prednjači žledno vprašanje poslancev državnim potrebščinam. Skleniti nameravajo namreč zakon, po katerem bo dobil vsak poslanec 500 frankov mesečne plače.

Parlament je bil otvorjen že 19. junija, a doslej še ni ničesar storil. Vlada doslej še ni predložila zakonskega načrta nove ustave, državni proračun še ni sklenjen, ker se finančni minister Belvas peča z vsemi stvarmi, samo s financami ne. Zastopniki tujih držav dvigujejo spricho takih razmer roke k nebu. In vendar hočejo republikanci, da prizna inozemstvo novi režim.

Posebno krvav predlog je stavil pred kratkim nadjakobinec Alvaro de Castro. Ta namreč zahteva, naj se vsi oni, ki bodo z orožjem v roki aretovani, kratkomalo ustrelje. Ali ni to naravnost smešenje svobodoljubnosti in pravicoljubnosti države, ki je prva svoječasno odpravila smrtno kazen?

Resnica je, da svobodomisleci poznajo samo svobodo zase.

Požar v Carigradu.

Tako strašnega požara, kakršnen je bil zadnji carigradski požar, tudi glavno mesto Turčije še ni kmalu videlo, dasi ni v Carigradu požar nič nenavadnega. Požar je izbruhnil v najobljudejšem mestnem delu Stambulu. Gašenje je bilo zelo težavno, ker je primanjalo vode. Danes objavljamo zemljevid turškega glavnega mesta Carigrada in pa sliko vojnega ministra Mahmud Šefket paše, ki je bil ranjen ob požaru, ker ga je zadel goreč tram. Mahmud Šefket-paša je bil tudi voditelj upora proti Abdul Hamidu.

Obseg carigradskega požara.

Carigradsko policijsko ravnateljstvo uradno poroča, da je ob zadnjem

IZ ALBANIJE.

Višji albanski poveljnik Abdulah paša je izdal oklic, v katerem proglašaja, da hoče s svojimi vojniki zagotoviti turško suvereniteto nasproti albaniskim vstašem. Vojake poziva, da naj postopajo usmiljeno z ženami, otroci in zapeljanimi prebivalci, po vojnem pravu pa naj postopajo proti tistim, ki se bore z orožjem proti turškim vojakom.

strašnem požaru v Stambulu zgorelo 2224 hiš, nad 300 prodajalen, med njimi 15 pekarij, 16 mošej, 2 vladni poslopji, namreč pisarne generalnega štaba in municipija, orožniške stražnice, 2 kopalnice, 1 mavzolej, 2 derviška samostana in več šol. Policija poroča, da je povzročil požar Perzijanec Mehmed, ker je v svoji neprevidnosti pustil v prenočišču goreč premog. Zaprl so Mehmeda in njegovega tovariša Muhta. Policija dementira poročilo, da bi bilo mesto zažgano in grozi, da bo zasledovala razširjalce teh govoric. Turška vlada je dovolila 5000 funtov pogorelcem. Vse turško časopisje nabira prostovoljne darove za pogorce. Policiji nihče ne veruje, da bi ne bilo namenoma zažgano. Ob Bosporu so namreč aretirali ne-

Carigrad in okolica.

kega moža, ko je požigal, kakor tudi nekega Grka.

Dva nova požara

sta izbruhnili v carigradski okolici, in sicer tam, kjer stoje vile. Položaj je nevzdržljiv. Boje se, da izbruhnejo vsled požara krvavi boji. Dasi policija trdi, da je požar povzročila neprevidnost Perzijancev Mehmeda in Muhta, ki sta zaprta, policiji nihče ne veruje, ker je zaprta policija deset oseb, med njimi tudi nekega vpokojenega podpolkovnika, ki je nosil po mestu petrolejno posodo in polival s petrolejem pohišstvo, ki je stalo na cestah. Tudi v Galati so zaprli pet požigalcev, med njimi enega Grka.

100.000 oseb brez strehe.

Po dosedanjih poročilih je brez strehe 100.000 oseb, ki prenočujejo pod milim nebom. Škoda znaša 40.000.000 frankov. Policija sicer trdi, da je zgorela zgolj neka devetletna Mohamedanka, a druga zanesljiva poročila trde, da je zgorelo 40 oseb! Ranjenih je nad 400 policistov! Veliko oseb še pogrešajo. Oslepelo je vsled požara 100, zblaznelo pa 20 oseb!

Sultan obolel.

Sultan je radi požara ves obupan in je obolel. Zdravnik mu je strogo ukazal, da se mora varovati, ker obstaja nevarnost, da zadene sultana nima zdravih ledic in ker ga deloma tudi zapušča spomin. Sultanovi dvor-

jani nameravajo pozvati v Carigrad kakega evropskega specialista.

Portarturski zmagovalec carigradskim pogorelcem.

Znani japonski general grof Nogji je daroval 2500 funtov sterlingov carigradskim pogorelcem. Vlada je dala na razpolago pogorelcem 10.000 šotorov. Kap, če se razburja. Sultan je itak bolan, ker boleha na ponapnenju žil, ker

General Mahmud Šefket paša.

MAROČANSKO VPRAŠANJE POSTAJA KRITIČNO.

Hirschev brzojavni urad poroča, da smatrajo meročajni londonski krogi sedanji položaj maročanske zadeve kot zelo kritičen. Dne 25. t. m. zvečer je bil izreden ministrski svet, ki je razpravljaval o mednarodni politiki. V Londonu je povzročilo velikansko presenečenje brzojavno poročilo »Berliner Tageblatt«, ker je izjavil »Lloyd«, da od 9. avgusta nadalje ne prevzame nikakega jamstva več proti riziku v slučaju vojske.

CESAR SE NE UDELEŽI KONČNIH VOJAŠKIH VAJ NA OGRSKEM.

Iz Budimpešte se poroča, da je cesar sklenil, da se ne udeleži končnih vojaških vaj na Ogrskem z ozirom na velike napore. Program za manevre se zato primerno izpremeni.

ITALIJSKE VAJE OB AVSTRIJSKI MEJI.

Velike italijanske vojaške vaje se bodo vršile letos med Gardskim in Iseoz jezerom. Brescio in avstrijsko mejo.

VSTAJA NA HAITIJU.

V Londonu je došel hamburški parnik »Albingia«, ki je bil dne 9. t. m. s topničarko »Antoine Simon« pred Port au Prince. Na topničarki je bil predsednik Simon s svojim spremstvom. Mornarji »Albingije« pripovedujejo, da so čuli v vseh obmorskih mestih močno streljanje iz pušk. Simonovi vojniki so večinoma dezertirali. Predsednik je zaman računal, da bodo posredovale Zedinjene države. Nemška v Montrealu zasidrana križarica »Bremen« je dobila ukaz, da naj takoj odplove v Port-au-Prince.

VSTAJA V EPIRU.

»Tribuna« poroča iz Krfa: Kakili 200 vstašev namerava napasti mesto Janina, kjer je zgolj 400 slabo oboroženih turških vojakov.

DRŽAVLJANSKA VOJSKA V PERZIJI. Rusi in državljanska vojska v Perziji.

Iz Peterburga se poroča, da se odpošlje vojna ladja v Perzijski zaliv in da je dobila ruska posadka v Tebrisu ukaz, da naj bo pripravljena za posredovanje, če jo pozove za to ruski vobla-

nik v Teheranu. V Tebrisu stoji 1400 ruskih vojakov.

Mohamed Alijeva denarna sredstva.
»Novo Vreme« poroča iz Teherana: Mohamed Ali razpolaga z milijoni, ki mu jih je nakazal njegov stric zato, da se sme povrniti v Perzijo, če zasede Mohamed Ali zopet perzijski prestol.

Razpisana nagrada na Mohamed Alijevo glavo.
Iz Teherana se poroča, da se je razpisala visoka nagrada na Mohamed Alijevo glavo. Angleška in ruska vlada sodita, da bi bilo bolje, če vlada še naprej Perzijo dosedanji regent, kakor pa Mohamed Ali.

Dnevne novice.

Dr. Rybař in dr. Gregorin izstopila iz »Hrvaško-slovenskega kluba«. Danes dopoldne smo dobili naslednje obvestilo: Politično društvo »Edinost« je sklenilo: Odobravamo osnivanje in postopanje »Narodnega kluba«, obžalujemo krivo tolmačenje in priporočamo radi novega položaja in grozečih posledic, vsled razpoloženja Krasa in Vipave (Ajdoščine) Vam in dr. Gregorinu izstop iz »Hrvaško-slovenskega kluba«. Za sedaj ne priporočamo nobene družitve, priporočamo svobodno roko in nadaljevanje akcije za skupni klub vseh Jugoslovanov. — Z ozirom na to sta dr. Rybař in dr. Gregorin danes izstopila iz »Hrvaško-slovenskega kluba«. — Za danes to priobčujemo brez komentarja. Vest, da bi bila dr. Rybař in dr. Gregorin pristopila k Čehom, ni resnična.

»Hrvaško-slovenski klub« je imel včeraj enourno sejo, o kateri se je izdal sledeči komunik: V današnji seji »Hrvaško-slovenskega kluba« se je sklenilo zastopati nasproti bančni predlogi zgolj stvarno stališče. V odseku in pri drugem branju se bo klub z vsilo zavzel za to, da se otvori bančni kredit najširšim slojem proizvajajočih stanov. V isti seji se je pečal klub tudi z gospodarskimi in s socialnimi posledicami papeževnega motupropia o praznikih glede na slovensko-hrvaške dežele. Klubovemu načelnstvu se je naročilo, da naj obvesti meročajne cerkvene oblasti o v klubu izraženih mnenjih.

Poslanec dr. Ivan Šusteršič o motu proprio glede na praznike. Poslanec dr. Ivan Šusteršič je izjavil sotrudniku »Hrvaške korespondence« glede na papežev motu proprio o praznikih: »Gospodarske in socialne razmere po večini škofij na Slovenskem in Hrvaškem so take, da kaže ostati pri starih praznikih. Osebnost je prepričan, da bo večina hrvaških in slovenskih škofov v tem smislu poročala sv. očetu, osobito še, ker sv. oče utemeljuje motu proprio izrecno z gospodarskimi razmerami. Gospodarske razmere v teh škofijah so pa take, da kaže pridržati dosedanje praznike.«

Za po toči oškodovane v občini Šmarje je v včerajšnji seji vložil dr. Šusteršič nujen predlog.

Članice in člani »Slomškove zveze« Vabim Vas tem potom, da se v najobilnejšem številu udeležite priredb jugoslovanske katoliške mladine v dneh 24., 25., 26. in 27. avgusta. Posvetite se tudi agitaciji med mladino, da bo sestanek res velik tabor zavedne slovenske mladine. Gospodične pevke in gospodje pevci naj pri pevskih nastopih blagovolijo sodelovati in naj svoje naslove z navedbo glasu n e m u d o m a javijo slovenskemu glasbenemu društvu »Ljubljana«. — F. R. J. A. K. L. i. č.

Z odpošiljanjem nabiralnih polta katoliški šoh jugoslovanske mladine naj se počaka toliko časa, da javimo cene posebnim vlakom, kar se zgodi v par dneh.

Komedijanti. Avstrijski soc. demokrati se med seboj pripravajo, da je veselje. »Arbeiter Zeitung« očita moravskim češkimi sodrugom, da so proletarske interese izdali, ker so se z meščanskimi strankami v svrhu skupne oarlamentarne akcije v moravskih deželnih zadevah zvezali. češki sodrugi pa pred javnostjo ta spor zakrili, so pa pred javnostjo ta spor zakrili, so sodrugi zopet vprizorili argentinsko komedijo in zbobnali nekaj tisoč svojih tacek, da so na Dunaju demonstrirali. Da se jim pa za argentinsko meso samo ne gre, je jasno, zakaj celo delavci so argentinsko meso odklanjali in so za na Dunaju stran zmetali, ker je smrlelo. »Zarja« se seveda strašno jezi, da ga čudi nobena delavska žena - gospodičja ni marala, s tem ne bo s sveta spravila. Tudi tega »Zarja« ne more utajiti, ta se je z uvozom argentinskega mesa meso podražilo, namesto da bi cene padle. Seveda pravi »Zarja«, da bi se

moral dovoliti neomejen uvoz, potem bi cene padle. Če se pa neomejen uvoz tuje mesa in pridelkov dovoli, je naše kmetijstvo s konkurenco uničeno. Kaj pa pravijo sodrugi k temu? Sam soc. demokrat Arthur Schulz je, kakor »Zarja« dobro ve, 21. novembra 1910 na shodu Hanse v Monakovem ob priliki argentinske gonje v svojem govoru dejal, da se pomanjkanje in draginja mesa ne bo odpravila z odpravo varstvene carine in uvozom argentinskega mesa, ampak s **povzdigo kmetijske produkcije.** Odprava varstvene carine bi deželo uničila. Tega mnenja, da ni on sam, ampak vsi znanstveni zastopniki stranke in celo parlamentarni voditelji (Glej tudi Schulz: »Ökonomische und politische Entwicklungstendenzen in Deutschland«). Istega mnenja kakor sodrug Schulz so tudi socialisti Hildebrand, Schippel, Calver, Fischer in drugi. Če »Zarja« tpije po neomejenem uvozu, dokazuje le, da bi rada spravila slovenskega kmeta na kant. Če pa kmečki stan propade, se bo tudi delavcu slabo godilo: Sicer pa smo prepričani, da »Zarja« to vse dobro ve in da svoje pristaše le namenoma slepi, če prav ve, da se s tem draginja ne bo prav nič odpravila. Nasprotno! Zdaj ko so se soc. demokrati z dunajskimi veleindustriji in Judi zvezali, je postalo vse dražje! Zato so shodi sodrugov glede mesa le komedija, komedija in še enkrat komedija.

Socialnodemokratsko demagogijo glede argentinskega mesa je med splošnim odobravanjem ostro osvetlil ministrski predsednik baron Gautsch v zbornici, o čemer smo že obširno poročali. Med drugim je zanimivo, da je Gautsch povedal, da leži še sedaj na Dunaju 327 ton argentinskega mesa, ki ga nobeden noče, 54 ton so oddali v Švico, 232 ton pa poslali nazaj v Trst! Socialni demokrati na Dunaju pa kričijo, kako ljudstvo burno zahteva argentinskega mesa! Na tem se spozna vsa lažnjivost sodrugov.

Sodba o »Jutru«. »Soča«, glasilo goriških naprednjakov, piše o »Jutru« sledeče: »Jutro« je kričav list, ki dela iz muh slone ter živi od samih tendencioznih in senzačno obrnjenih vestih. — Kakor se razvidi, si je kralj Peter srbski dovolil lepo in duhovito šalo, ko je uredniku »Soče« podelil red Sv. Save III. razreda, uredniku »Jutra« pa red IV. razreda.

Liberalna naivnost. »Jutro« se je zdaj spravilo celo na poslanca Matka Mandiča. Objavlja dopis, v katerem baje nek Mandičev volivec klobasa o Mandičevem vstopu v Slovensko-hrvaški klub in ga v imenu Mandičevih volivcev obsoja. Trdi, da je Mandičev severnoistrijski okraj napreden in ne samo naroden. Huda vročina mora biti po Čičarji, da se izležejo taki dopisi. Mandičevi kmetje so narodni in dobri kristjani, ki Jutrovstva ne poznajo. Kdor Istriance pozna, ta se mora »Jutru« le smejati. Za take neumnosti, kakor je dopis iz Istre, »Jutrove« lastnik ne zasluži niti reda svetega Save šestega razreda.

Osebnosti. Okrajni komisar je postal koncipist deželne vlade Henrik Stejska; koncipist pa konceptni praktikant Ljudevit P i n k a w a.

Slovenec v Gorici je našel magistrat 6653. Goriški magistrat je požrl najmanj polovico Slovencev. Iz dveh Slovencev so naredili enega. Nasilstvo, da mu ga ni para. Slovenski odbor za ljudsko štetje je konstatiral, da je Slovencev v Gorici najmanj 12 tisoč! Lahov je našel magistrat 17.856, Nemecev 2077, Hrvatov in Srbov 59. — Protij temu štetju se vložijo pritožba.

Na meščanski šoli v Krškem je imenovan za namestnega strokovnega učitelja absolvirani filozof gospod dr. Franc R o s t o h a r.

Imenovanje. Za deželnega gozdnega inšpektorja na Tržaškem je imenovan Gašpar Mirošević. Lah se jezijo, ker so to mesto smatrali za svojo posest.

Nov kos hrvaške zemlje v madžarskih rokah. Posestvo Biled v torontalski županiji, last zagrebške nadškofije, je kupila za osem milijonov kron neka madžarska gospodarska banka, ki bo posestvo parcelirala.

Kolera v Trstu. Poroča se: 24. t. m. in 25. t. m. do 1. ure opoldne se ni pojavil noben nov slučaj kolere. Naznačilo se je nekaj slučajev gastroenteritisa, ki pa ne kažejo nobenih sumljivih znakov. V bolnišnico Sv. Magdalene so 25. t. m. poslali v svrhu opazovanja tri osebe, 6 so jih pa odpustili. Stanje pomorščaka Manguso, se čedalje bolj izboljšuje.

Zopet ogonj na Bledu. Včeraj zjutraj ob pol treh je nenadoma začel goreti kozolec gostilničarja Ažmana, vulgo Šlosarja v Zagoricarh. Bil je poln žita in sena, toraj škoda občutna. Dobro, da so ljudje požar o pravem času

opazili in obenem z gasilnim društvom hiše in poslopja, ki so bila v nevarnosti ognja obvarovali. — Pri zadnjem požaru na Mlinem prizadeti posestnik vile »Francice« je v veliki stiski, ker mora čakati na cenilno komisijo banke »Slavijec«, ki jo do tega trenutka, ko to pišemo, še ni bilo škode cenit. Najhujše je to, ker ne sme in ne more gostov, ki jih je požar pregnal, v vilo nazaj sprejeti, pač pa jih na lastne stroške vzdrževati v raznih hotelih, dokler banka ne pride cenit škode. Zakaj ako pred cenitvijo začne popravljati, mu bo banka kajpada manj izplačala. Naj se stvar hitro uredi.

Velik živinski semenj je bil te dni v Veliki Loki na Dolenjskem. Do tisoč govedi in telet je bilo prigianih na semenj. Neki kmet je prodal par volov za 2000 kron. Kupci, ki so prišli od blizu in daleč, so nakupili mnogo živine, tako da je bilo zvečer na železnici 21 vagonov polnih živine.

Dragović — srečen dedič. Radi umora pri okupaciji sedaj v Zagrebu obsojeni Savo Dragović ima to srečo v nesreči, da je sedaj dobil 5000 dolarjev (25.000 K) zapuščine, ki mu jo je volil lani v Ameriki umrli nečak, a se mu ni mogla dostaviti, ker oblasti niso vedele za njegov naslov.

Umrli je v Dolini Marija S a n c i n, mati pok. župana Ivana Sancin.

Rodoljubni hrvaški častniki. Desetorica častnikov 26. domobranskega polka v Gospiču je med sabo zbrala 50 kron za hrvaško šolo na Reki ter jih poslala uredništvu »Riečkega Glasnika«.

Tatvina dragocenosti. V stanovanje Roze Borcetto v ulici Media 38 v Trstu je bilo včeraj vlomljeno. Pokradene so bile sledeče dragocenosti: tri zlate ovratne verižice, tri urne verižice, tri ure, en par uhanov, trije prstani, ena srebrna doza za svačlice, en zlat obesek in 312 kron gotovega denarja. Skupna škoda znaša 1146 kron. O tatovih ni sledu.

Utonila sta dva vojaka gradiške garnizije v Soči.

Komu je kaj znanega? V Ameriko je pred nekaj leti odšel delavec Jožef Grden, rojen 1851 v St. Vidu na Dolenjskem, popustivši v svoji stari domovini ženo in štiri otroke, katerim že dve leti ni nič odpisal. Zadnji njegov naslov je bil: I. G. Edenborn P. A. Bx. 47, Funace Fayette C. Komur je o njem kaj znanega, naj obvesti njegovo družino Marijo Grden, stanujočo v ulici na Grad št. 11 v Ljubljani.

Razpisano je službeno mesto na pošti na Bučki, v prijaznem kraju v krškem okraju na Dolenjskem.

Zlato kolajno bo podelil tržaški magistrat Tržačanu Ivanu Vidmarju, ki je z aeroplanom vzletel iz Gradeža v Trst.

Pet žrtev Save v Zagrebu. 24. t. m. je kot letošnja peta žrtev pri kopanju v Savi v Zagrebu utonil 21letni sluga Josip Hofer.

Pogrešni zdravnik. Pogreša se od 22. t. m. 27letni dr. Franc D o s e d e l iz Prosnice pri Brnu. Dr. Dosedel je srednje močne postave, bledoličen ter ima majhne plave brke. Pri odhodu je imel svitlo obleko, na perilu pa črki F. D. Rekel je da se odpelje na Dunaj. Sumi se, da je vsled bolezni sam segel po življenju. Kdor bi kaj o njem vedel, naj to takoj sporoči pri varstveni oblasti.

Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Gorici gostilničar na Tržaški cesti Matija Šimenc v 62. letu svoje dobe.

Ljubljanske novice.

Ij V nedeljo k Devici Mariji v Polje. Opozarjamo vse one člane, oziroma članice naših društev, ki se pridružijo S. K. S. Z. in Šentpeterskemu prosvetnemu društvu v nedeljo dne 30. julija, naj to nemudoma sporoče gospodu abiti Doretu Mašiču v Vrhovčevi ulici št. 11. Zbirališče je ob 8. uri zjutraj pri gospodu Flegarju, gostilničarju na Zaloški cesti nasproti deželne bolnišnice. Ob pol deveti uri se odpeljemo k D. M. v Polju. Kdor se pa želi udeležiti samo popoldanske slavnosti, naj to tudi sporoči, da se pripravijo tudi za popoldanske udeležence posebnih vozov. Zbirališča za popoldanske udeležence ob pol 3. uri istotam. Brate Orle pa opozarjamo, da se zbiramo ob 7. uri zjutraj v parku pri sv. Petra cerkvi, ob pol 8. uri zjutraj odkorakamo peš k slavnosti k D. M. v Polju. Brate Orle z Iga, Viča in drugih krajev, prosimo, da se nam pridružijo in se pripeljejo ob pravem času do omenjenega zbirališča, da odkorakamo skupno k D. M. v Polju. Pokažimo našim bojevnikom v D. M. v Polju svojo naklonjenost s tem, da pohitimo v nedeljo vsi v njihovo sredo!

Ij Šentpeterski Orel ima danes ob 1/9. zvečer redno telovadbo. Telovadnica je sedaj popolnoma urejena. Na zdar!

Ij Zveza Orlov ima v četrtek ob 7. uri zvečer redno sejo. Na zdar!

Ij Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« je komaj zaključilo sezono, že pričinja z novim delom. Pri taboru katoliške jugoslovanske mladine je društvo prevzelo glasbeni del prireditve ter je že pričelo z delom, ki je z ozirom na kratek čas ogromno. Pred vsem pa sedaj društvo stremi za tem, da razširi s prihodnjim šolskim letom svojo glasbeno šolo, kar bo v korist celi naši ljudski organizaciji. Z ozirom na to pričakujemo, da ostanje društvu zvesti vsi dosedanji gg. podporni člani, da pa važna naloga »Ljubljane« pridobi društvu tudi še novih podpornikov. Tako bo omogočeno, da se delo razvije tako, kot mora vsak prijatelj naše ljudske organizacije želeti.

Ij Dar. Gospa Julija Babič je našla srebrno uro g. Milka Nagliča; kot najdenino je dobila 2 K, katere je darovala za Ljudski sklad. Srčna hvala!

Ij Umrl je danes zjutraj g. Josip Pogačnik, sluga trgovske in obrtne zbornice. Pogreb bode jutri v četrtek ob 6. uri popoldne Pred škofijo št. 21.

Ij Ljubljčan umrl na koleri v Trstu. Pred dnevi je umrl na koleri obrtniški pomočnik Vidmar iz Ljubljane. Njegova mati se je peljala iz Ljubljane k smrti sinovi. Ker so potem dognali pri mrtvem kolero, so mater umrlega Vidmarja in osebe, ki so z njo prišle v dotiko, izolirali. Sedaj je izolacijska doba že pretekla.

Ij Iz Vodmata. Splošna veselost je zavladata med Vodmatčani, ko smo slišali, da je postal propadli kandidat Simen Praprotnik, najmlajši brat sokola I., samo sokoli so bili nejevoljni. Smilite se nam, g. Simen, da Vas lastni bratje skrivaj zasmehujejo! A le neustrašeno naprej, prazno je mesto staroste sokolske zveze. Upamo, da bo vodmatske sokole minilo norčevati se iz naših Orlov, ako pogledajo le svoje najnovejše brate. Ta najmlajši brat pa strašno razsaja, odkar so mu volivci zaprli vrata v občinsko hišo, »farjke« so krivi, da nisem občinski mož, vzdihuje potrto, baje se je že obrnil na svojega poslanca dr. Ravniharja, da stavi v zbornici nujen predlog za uvedbo »kanceljarstva«, vsaj tako razlaga vsem, ki iščejo pri njem nasvetov in kriči, da je samo to krivo, da tudi ni izvoljen njegov prijatelj Ribnikar. Gospod Šimen, koliko bi bilo bolj pametno, ko bi ostali pri svoji mizarski obrti, o kateri čujemo, da gre rakovo pot, kakor da se pečate s politikom, ki je ne razumete.

Ij Artiljerijski polk št. 8 v Ljubljani. Dne 28. julija se pripeljeta v Ljubljano iz Gorice I. divizijski štab in baterija št. 1 topničarskega polka št. 8 (86 mož in 81 konj), 31. julija baterija št. 2, (85 mož in 74 konj). Polk se pelje v Krško k strelnim vajam. Prva kolona bo 29. julija počivala v Ljubljani. Polk bo nastanjen v artiljerijski vojašnici.

Ij Vojaška kopalna šola se otvori jutri. Radi osuševanja Barja je letos niso nameravali otvoriti.

Ij Umrl so v Ljubljani: Josip Jančar, mestni delavec, 60 let. — Marija Urankar, zasebnica, 75 let. — Ivan Anžič, tesarski delovodja, 54 let. — Vida Jurjevič, učiteljeva hči, 19 mesecev. — Ivan Pezdur, posestnikov sin, 14 let. — Ivan Hočevar, železniški uradnik, 48 let.

Ij Najden mrtvec. Včeraj so našli na nekem posestvu na Poljanski cesti nekega mrtvega, okrog 45 let starega delavca, ki je bil baje zaposlen v Gruberjevem kanalu. Na lice mesta došla komisija je dognala, da ga je zadela kap in odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Domneva se, da je neznanec delavec Vincencij Vagasen ter doma nekje na Štajerskem.

Ij Odvetniškim in notarskim uradnikom. § 17. zakona trgovskih nastavljenec določa: Ako traja službeno razmerje nepretrgoma nad 6 mesecev, pristojna uslužbencu vsako leto nepretrgani dopust najmanj deset dni. Ako traja službeno razmerje nepretrgoma nad 5 let ali 15 let, pristojna uslužbencu vsako leto nepretrgani dopust najmanj dveh tednov, v zadnjem slučaju pa tri tedne. Nastop dopusta je, oziroma se na za pisarniške razmere primeren čas, sporazumno in pravočasno določiti. Za čas dopusta pristojni uradniku polna plača. Čas bolezni ni vštet v dopust. To določilo velja tudi za odvetniške in notarske uradnike. — Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani.

Ij Hudi jeziki. Ko je šel pekovski pomočnik Jernej Korenčan s svojim

tovarišem po Lattermanovem drevoredu mimo gruče pekovskih pomočnikov, je eden izmed teh zavpil »Streikbrecher«. V tem trenutku so Korenčana naskočili ter začeli po njem biti z rokami in palicami toliko časa, da jim ni ušel. Ker so napadalcji znani, se s Korenčanom zopet snidejo pred sodiščem.

Ij Klativitez. Te dni se je priselil k neki železničarjevi vdovi 23letni delavec Jožef Brejc iz Idrije ter rekel, da je poštni uradnik. Takoj drugi dan pa si je izposodil od svoje gospodinje in še nekaterih drugih oseb več denarja in ker so mu tla postala prevročna, jo je popihal. Klativitez je že predkaznovan.

Ij Nevesta najdena. »Nestvo« o kateri smo že poročali, da je dala neki šivilji delati ženitovanjsko obleko in ko je bila gotova, jo dobila ter odšla za ženinom, je policija sedaj izsledila in aretovala na Pogačarjevem tegu. Ker je v hiši na Dun. cesti, kjer je rekla, da stanuje njena mati sploh niso poznali, je očitvidno, da je pod to pretvezo šiviljo le za 30 K ogoljufala. Navihanka je neka 20letna zaradi tatvine že predkaznovana šivilja iz Podgorice. Goljufijo je priznala in se bude morala zagovarjati pred sodiščem.

Razne stvari.

Vročina pasjih dni. V Budimpešti je obolelo na solnčarici 7 delavk. V Paksu je umrl na solnčarici poljski čuvaj Puppst. Vročina v Budimpešti je 52 stopinj Celzija.

Kolera na Balkanu. Kolero so zanesli v Djakovo turški vojaki iz Soluna. Umrl je na kolero 8 turških vojakov. Tudi v Peč so zanesli turški vojak kolero.

Rodbinska žalogra. V Steglitzu je 27letna monterjeva žena Ana Stude vtopila svoja dva otroka in sebe, ker se je sprla z možem, na katerega je bila ljubosumna.

Bombni napad na čoln. Roparska laška družba »Črna roka« je na reki Hudson v Hoboknu povzročila na neki ladji bombni napad na last nekega Italijana. Potniki so bili strašno razburjeni, a škoda je nizka.

Avstro-ogrski petrolejni kartel. Dne 25. t. m. so sklenili po triurnem posvetovanju lastniki avstrijskih in ogrskih petrolejnih rafinerij kartel, ki prične delovati meseca septembra.

k Orkan in toča na Millstatskem jezeru. Dne 24. t. m. je uničil strašen vihar, med katerim je padala toča, polja v občini Seeboden in Millstat. Vihar je ruval drevesa s koreninami.

Zgorela je popolnoma tobačna tvornica v Goeszu na Ogrskem. Baj je zgorelo tudi nekaj delavcev.

Požar v Dunaszekesdu je uničil 52 hiš. Zgorelo je tudi veliko živine in žita. Škoda znaša 200.000 K.

Požar v Gaczu. Zgorela je tvornica sukna in več drugih hiš, med njimi tudi židovska sinagoga.

Štajerske novice.

š 101 leto stara žena. V karčvinski občini stanuje v hiši št. 50 Ana Ferš, stara 101 leto. Ana Ferš je bila ves čas svojega življenja samska in od svojega rojstva tudi vedno v isti hiši stanuje. Starka je še vedno čila in zdrava.

š Vročina. V Mariboru je kazal 25. t. m. toplomer v senci 30 stopinj C.

š Smrt v vodi. Višjega kondukterja Zorkota 13letni sin se je kopal v Mariboru v Dravi z večimi svojih sovrstnikov. Dočim pa so vsi drugi ostali pri kraju, je plaval Zorko, ki je bil pogumen dečko, na sredo reke, kjer je nenadoma izginil v vodi. Dečka je vzela Drava že v ponedeljek popoldne, a še do danes niso mogli najti mrtveca. Truplo ima na sebi samo hlačice za v vodo.

š Strašna nesreča na štajerskem. O strašni nesreči v Puchbachu na Štajerskem se še poroča: V Puchbachu obstoja smodnišnica okoli 90 let. Leži 3 kilometre južno od Köflacha. Strojne goni potok Gösznitz. Izdeluje se črn smodnik. Smodnišnica je last posestva vulgo Krug. Sedanja lastnika sta Krichbaum in Vaalau v Voitsbergu. V ponedeljek nekoliko po 4. uri popoldne so čuli v Köflachu in po drugih okoliških krajih strašen pok. Šipe so zvenketale. Vse je sodilo, da se je zgodila eksplozija v puchbachški smodnišnici. Kmalu se je izvedelo, da je eksplodiral tisti del puchbachške smodnišnice, kjer se meša smodnik, v katerem je bilo 4000 kg črnega smodnika. Iz Köflacha je prihitelo takoj oro-

ništvo in ognjegasci v Puchbach. Ljudje so iz vseh krajev drli na kraj nesreče. Pogled na kraj nesreče je bil grozen. Lesene lope, v kateri je eksplodiral smodnik, ni bilo več. Štrleli so kvišku zgolj le še stebri; povsod okrog so pa ležali leseni deli razrušene lope, železni deli in kar je bilo najstrašnejše, raztrgani udje ponesrečenih mladih delavcev so ležali daleč okrog. Popokale so tudi vse šipe v bližnji okolici vsled eksplozije. Četrtri ponesrečeni mrtvi delavec, katerega mi včeraj ni Delovodja Kolb sodi, da je moral dobiti kak delavec, ki so pometali smodnikov prah, kaj zemlje na črevlje, vsled česar se je najbrže vnel smodnik. Raztrgane mrliče so prepeljali v köflachško mrtvašnico.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENT.

Dunaj, 26. julija. Danes se je začela debata o argentinskem mesu. Med govorom poslanca Jerzabeka je prišlo do majhnega spopada, ker je poslanec dr. Heilinger v medklicih napadal bivšega trgovskega ministra dr. Weiskirchnerja. Tudi govor poslanca Zenkerja je bil večkrat burno prekinjen, zlasti od nemških radikalcev. Nato je poslanec Breiter utemeljeval svoj nujni predlog glede dogodkov v Drohobyczu. Splošno vlada v zbornici tendenca zasedanje še v tem tednu zaključiti.

IZSTOP DR. RYBAHA IN DR. GREGORINA.

Dunaj, 26. julija. O izstopu dr. Rybaha in dr. Gregorina se od njune strani priobčuje sledeče: Kakor znano sta poslanca dr. Ryba in Gregorin s tremi istrskimi poslanci Mandičem, Spinčičem in Laginjo se združila v »Narodnem klubu«, ki je potem s »Hrvaško-slovensko Zajednico« osnoval širšo parlamentarno organizacijo pod imenom »Hrvaško-slovenskega kluba«. Z ozirom na različna, deloma temu koraku nasprotna naziranja v krogu volilcev omenjenih poslancev sta ta dva bila primorana naznaniti poslancu Spinčiču, načelniku »Narodnega kluba«, svoj izstop iz istega, kar ima za naravno posledico, da oba prenehata biti tudi člana »Hrvatsko-slovenskega kluba«. Oba poslanca upata, da bosta do jeseni zamogla položaj konečno razjasniti, ker zdaj z ozirom na delo v parlamentu ne moreta priti v osebni stik s svojimi volilci. — Izstop dr. Ryba in Gregorina pa sicer nima nobenega vpliva na ustroj in soliditeto »Hrvaško-slovenskega kluba«, ki šteje 27 poslancev.

KOLERA.

Trst, 26. julija. Od ponedeljka zvečer do včeraj se ni konstatiral noben slučaj kolere. Iz varnostnih razlogov so včeraj prepeljali v bolnišnico sv. Magdalene osem oseb, pri katerih se je pojavila gastroenteritis, pa nobena ne kaže znakov, sumljivih kolere. Ena teh oseb je prišla v mesto iz Vipave, druga iz Podgorij v Istri.

Pulj, 26. junija. Preiskava dejstev zdravnika Lloydovega parnika »Gautsch«, dr. Krafta v Pulju, je pokazala, da ne gre za kolero. Vsled tega je »Gautsch« mogel odpluti v Dalmacijo, kamor je bil namenjen.

VROČINA.

Dunaj, 26. julija. Vročina vlada tu neizpremenjeno dalje.

BISKUPA KRAPACA ZADELA KAP. Zagreb, 26. julija. Biskupa Krapaca je predvčerajšnjim zadela kap. Njegov položaj se je včeraj izboljšal, vendar bo treba dalje časa, da si popolnoma opomore.

UPOR V TURŠKI VOJSKI.

Podgorica, 26. julija. Iz Tuzija prihaja sledeča vest: Vsled neprestanega dela pri utrdbah v Kopliku in okolici, kakor tudi vsled slabe hrane, je nastal upor med turškimi vojaki. Več bataljonov je ustavilo delo. Mnogo častnikov so zaprli. Ustreljeni so bili trije podčastniki in pet vojakov kot kolovodje upora.

TURŠKO - JAPONSKA ZVEZA.

Belgrad, 26. julija. »Beogradske Novine« poročajo iz Soluna: Tukajšnji mladoturški osrednji odbor je poslal tajno okrožnico vilajetnim odsekom, v

kateri se poroča, da ste Japonska in Turška sklenili zvezo za slučaj rusko-japonske vojne.

POLOŽAJ V PERZIJI.

Teheran, 26. julija. Vlada je odstopila. Regent je sprejel demisijo. Položaj je vedno resnejši. Prepovedalo se je imenovati Mohamed Alijevo ime. Več oseb so prebičali, ker so imenovali ime prejšnjega perzijskega šaha.

Mnenje g. dr. Edgarda Saiasa - v Solunu.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Preizkušal sem na nekaterih bolniških buteljke Vašega Serravallovega Kina-vina z železom, ki ste mi ga poslali in bil sem jako zadovoljen. Pri enem izmed teh bolnikov v konvalescenci sem mogel konstatirati da so njegove moči s pomočjo tega vina hitro narasle, splošno stanje se je znatno izboljšalo in tek se je zopet pojavil. Drugi slučaj, kjer sem dosegel imenitne uspehe, je bila neka porodnica, bolna na malarični mrzlici. Vaše vino zmoglo Laveranovega parasita, bom zanaprej vedno pripisoval Vaše Ta dva slučaja mi zadostujeta, da vino vselej, kadar bo prilika.

Solun, v maju 1909.

111 Dr. E. Saias.

2274

Terezija Pogačnik, roj. Kosec naznanja v svojem ter v imenu sinčka Vinkota, kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov tužno vest, da je nje nad vse ljubljeni srčnodobri soprog oziroma oče, sin, brat, svak, stric, zet in bratranec, gospod

Josip Pogačnik

sluga trgovske in obrtne zbornice

po dolgi težki bolezni, danes v sredo zjutraj ob polu 3. uri previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 36. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega bode jutri v četrtek ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Pred škofijo št. 21 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Priporočamo blagega rajnega v pobožno molitve in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 26. julija 1911.

Zalujoči rodbini Pogačnik-Kosec.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 26. julija.

Pšenica za oktober 1911 11-75
Rž za oktober 1911 8-85
Oves za oktober 1911 8-91
Koruza za oktober 1911 7-40
trdneje.

Kurzi efektov in menjic.

dne 25. julija 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj-november	92-15
Skupna 4% konv. renta, januar-julij	92-15
Skupna 4-2% papirna renta, februar-avgust	95-90
Skupna 4-2% srebrna renta, april-oktober	95-90
Avstrijska zlata renta	116-20
Avstrijska kronska renta 4%	92-10
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	80-60
Ogrska zlata renta 4%	111-70
Ogrska kronska renta 4%	91-10
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80-10
Delnice avstrijsko-ogrške banke Kreditne delnice	19-53
London vista	656-—
London vista	240-02 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	117-25
20 frankov	23-48
Italijanski bankovci	19-—
Rublji	94-55
	2-53 3/4

Hiša

š 3 poslopji in velikim vrtom se takoj proda na Jernejevi cesti 39 blizu cerkve. Več se poizve pri g. Antonu Wisjanu, Celovška cesta 67, Sp. Šiška. 2219

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko naznanja žalostno vest, da je njen zvesti uradni sluga, gospod

Josip Pogačnik

v sredo, dne 26. julija 1911 preminul.

Pogreb bode dne 27. julija t. l., ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Pred škofijo št. 21, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 26. julija 1911.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 300-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

DNE	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
25	9. zveč.	736.6	23.5	sl. sever	jasno	0.0
26	7. zjutr.	736.6	20.4	brezvetv.	soparno	
	2. pop.	735.2	32.3	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerajsnja temp. 24.7° norm. 19.9°

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za nobene dolgove, ki bi jih naredila moja soproga **Roza Kopač**.

Ljubljana, 26. julija 1911. 2263

Ivan Kopač, vozovski mojster juž. žel.

Suhe gobe

kupuje Vydrova tovarna hranil, Praga VIII. Ponudbe se prosijo z navedeno ceno ter obremen s poslanim vzorcem. 2268 2

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z

Dama

Steckenperd lično mlečno milo (znamka Steckenperd) tvrdke Bergmann & Co., Tesn ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom: i. t. d. 608

Lepo stanovanje

š 3 sobami, enim kabinetom in pritliklami se odda za avgustov termin na Dunajski sesti 32 v drugem nadstropju. 2253 3

Polzve se v pisarni »Zadružne zveze«.

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana 592

bodi vsakemu znano pri nakupu blaga za obleko in perilo.

Fotografske aparate

in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporoča fotomanufaktura in drogerija »Adrija«

v Ljubljani, Selenburgova ul. 5

Zunanja naročila izvršuje z obratno pošto. Ceniki so na razpolago.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Ako, kapital: 40.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osrednja menjalnice:
„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Brnoh, Gablonza, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müdling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko-Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.